

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyed évre . . . 2 korona.
Egy szám ára 20 fillér.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
18 fillér, többszöri hirdetés-
nél 14 fillér.

Nyilttér petit sora 24 fillér.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A «Zalamegyei gazdasági egyesület», a «Zalaegerszegi ügyvédi kamara», a megyei községi- és körjegyzők, a «Kanizsai és novai járási községi- és körjegyzők egylete»-nek, valamint a «Légrádi takarékpénztár és önszegélyző szövetkezet»-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap

szellemi és anyagi részét il-
lető közlemények a szerkesz-
tőséghez küldendők.

Bérmentetlen

leveleket csak ismert kezek-
től fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

Megyei rendes közgyűlés.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága decemberi rendes közgyűlést f. hó 9-én tartotta dr. Jankovich László gróf főispán elnöklésével a bizottsági tagok szépszámu részvétele mellett.

Elnöklő főispán üdvözlővén a megjelent bizottsági tagokat, az ülést megnyitja s szomorú kötelességnek tett eleget, amidőn Skublics Jenő és Tolnay Tivadar bizottsági tagok elhunytát a közgyűlésnek bejelentette.

A napirend előtt szót kért Barcsa László bizottsági tag s megemlékezett a súlyos veszteségről, amely a vármegyét egyik köztiszteletben állt bizottsági tagjának, Skublics Jenőnek, gyászos elhunytával sújtotta, akiről csak hálával, kegyelettel és elismeréssel emlékezhetünk; aki sokáig szolgálta a vármegyét, mint a Deák iskola egyik rokonszenves tagja, hű maradván politikai elveihez életének utolsó leheletéig; aki minden idejét és erejét a közjóra irányozta; akinek helye sokáig üres marad a vármegye közgyűlési termében; akit a legviharosabb gyűléseinken is nyugodt mérséklet, szüneteltől ment higgadság vezetett, menten minden legcsekélyebb személyes érdekétől s csakis a közérdek szolgálatában állva; példa gyanánt állíthatjuk az utókornak, mint kell a vármegyét önzetlenül, nemes lelkesedéssel szolgálni; végül indítványozta, hogy a közgyűlés a vármegye derék fiainak érdemeit elismeréssel és kegyelettel iltassa közgyűlési jegyzőkönyvébe, elhunytá felett fejezze ki mély fájdalomát és részvétirátot intézzen hátramaradt családjaéhoz.

A közgyűlés a mély meghatottsággal és a közvetlenség melegével elmondott s elhunyt jelesünket oly megkapó vonásokkal méltató beszédet általános helyesléssel fogadta s a tett indítványhoz egyhangulag hozzájárult.

Ugyancsak a napirend előtt szólalt fel Gaál Ödön bizottsági tag, felelevenítvén vármegyénknek egy régi, orvoslatlan sérelmét, hogy t. i. a muraközi r. kath. plebániák a zagrábi érsekség fennhatósága alá tartoznak, mely körülmény legfőbb gátul szolgál Muraköz magyarosításánál; az ügy történelmi részét tárgyalván, előadja, hogy először 1871-ben irt föl a vármegye Muraköznek a szombathelyi egyházmegyéhez való csatolása tárgyában; 1875-ben öfelsége el is rendelte ebben az ügyben a tárgyalásokat, de az azóta elmúlt negyed század alatt mi sem történt ebben a kiváló fontosságú ügyben; jelzi, hogy az eddigi bajhoz egy még nagyobb veszedelem fog a közel jövőben járulni t. i. hogy a pápa a horvát egyházmegyében az ó-szláv

nyelvnek a liturgikában való használatát megengedvén, nagyon félt, hogy ez engedély fogadására mellett Muraköz kath. népe egészen elszávosodik; végül indítványozta, hogy ennek az áldatlan állapotnak megszüntetése végett a vármegye törvényhatósága feliratilag keresse meg a miniszterelnököt, a vallás- és közoktatásügyi minisztert, valamint a képviselőházat abból a célból, hogy Muraköznek a szombathelyi egyházmegyéhez való csatolása céljából a már 1875-ben kiadott királyi engedély alapján a tárgyalás indítás-
sék meg s a felirat támogatására a vármegye országgyűlési képviselői külön felkérésenek.

A közgyűlés a tett indítványt egyhangú lelkesedéssel s általános zajos helyeslés közt elfogadta s a jelzett helyekre a felirat intézését elhatározta.

Ezután áttért a közgyűlés a napirendre.

A közigazgatási bizottsági tagok s a központi választmányi tagok választása a törvény értelmében titkos szavazással történik; a közgyűlés határozata értelmében mind két bizottság tagjaira egyszerre történt a szavazás, azonban két szavazatszedő küldött-ségnek közreműködése mellett; az egyik küldött-ségnek Szücs Dezső elnöke alatt Forster Elek és Glazer Sándor, a másik küldött-ségnek Zakall Henrich elnöke alatt Tóth István és Bosnyák Géza voltak tagjai s a szavazás tartamára elnök a gyűlést felfüggesztette.

A szavazás befejeztével elnök a felfüggesztett gyűlést folytatónak megnyitotta s a tárgysorozat értelmében első sorban is ez egyes bizottságokat alakította meg; a megalakított bizottságok névsorát lapunk más helyén közöljük.

A vármegyei számvétség előterjesztésére az 1902. évre szükségendő katonabeszállásolási pótdátot a közgyűlés a ház- és házostályadónál $3\frac{1}{10}\%$ -ban, a többi adónemnél $4\frac{1}{10}\%$ -ban, a vármegyei vasuti pótdátot pedig $2\frac{1}{10}\%$ -ban állapította meg.

A keszthely-tapolcsei h. é. vasutra a megszavazott 160.000 K kiutalását s amennyiben nevezett vasut a Keszthely-balatonszentgyörgyi vasutat átvinné, az itt levő 30.000 K névértékű törzsrészevénynek ugyanannyi eltöbbségi törzsrészevényre való kicserélését a közgyűlés elhatározta azzal, hogy míg a convertálás az általános pénzügyi helyzet kedvező nem lesz, a közgyűlés feliratilag a belügyminiszter engedélyét kéri ahhoz, hogy a vármegye a szükséges összeget a közös árvatárból vehesse föl 4% kamat és 2% tőketörlesztés mellett kölcsön.

A Balaton-tavi gőzhajózási részvénytársaság to-

vábbi segélyezése tárgyában kötött és beterjesztett szerződést a közgyűlés jóváhagyta.

A vármegyei tisztii nyugdíjintézetii választmányii javaslatára a közgyűlés módosította a 19. §-t olyképp, hogy ha valamely tisztviselőnek nyugdíjával az 1878. előtti időből szolgálati évei beszámíthatnak, akkor az illető tisztviselő ezen többlet után is tartozik egyszer s mindenkorra a 4% -os járulékot fizetni; a 3 §-t pedig olyképp módosította a közgyűlés, hogy a nyugdíj-alapba befolyó összes befizetéseknek felhasználható a 90% -ka s csak 10% tőkésítendő.

Zalamegye s a Belovár, Kőrös és Varasd megyék közt elvonuló határrendezése tárgyában kiküldött vegyes bizottság eljárásáról felvett jegyzőkönyvet a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vette, a benne foglalt javaslatához képest intézkedik a közgyűlés, hogy a határ tartós jelekkel p. o. jegenyefakkal jeleltessék s a felmerülő költségek fedezése végett a kormány s a kiigazítás iránt az illetékes telekkönyvi hivatal megkeresetik.

A közgyűlés tudomásul vette, hogy a belügyminiszter a vármegyének a pisztoly, forgó pisztoly és a hozzájuk való töltények forgalomba hozatala tárgyában hozott határozatot nem hagyta jóvá.

A kereskedelemügyi miniszter vármegyénk területére a községi munkás-segély alapok támogatására újabban 3.000 K-t adonyozván, a szóban forgó összeget a közgyűlés a vármegye szegényebb községei között osztotta fel a mezőbizottsági tagoktól beérkezett javaslatok alapján.

A közgyűlés részéről jóváhagyást nyertek: a csopaki és ukki körjegyző fizetésének felemelése, a baksagyőrtai körjegyzőségben segédjegyzői állás rendszeresítése, a sármelléki körjegyzőséghez tartozó községek szervezési szabályrendeletének módosítása, Nagykanizsán az újonnan épült házaknak pótdátmentessége, Csatornyán községi pótdát törlése, Maracányban behajthatatlanná vált földhasznabérek törlése, Tapolcán villamvilágítás létesítése, Szentgrótpolgárvárosban a körjegyzői lak és iroda felépítése, Cseliben a koresmaház átalakítása, községi ingatlanok és a község tulajdonát képező regale kártalanítási kötvények elidegenítése, Meszesgyőrökön községi ingatlan bérbeadása, Pola községben tenyész apaállatok beszerzési költségeinek kivetése, Csopakon a koresmának bérbeadása, Szentlislón a községi iskola államosítása, Budafán a helyiérdekű vasut segélyezése, Szilvágyon ingatlan elidegenítése, Csáfordon a tanítói fizetéshez leendő hozzájárulás, Csáktornyán a vásári rendtartásról alkotott szabály-

A „Zalamegye“ tárcája.

A gyermek-asszony.

Magda haza jött az iskolából. Nagykönyvét s esomagját oda csapta valamelyik sarokba, aztán nagy vígan kiszökött a kertbe.

Mama, mama! Hol vagy? . . . Nini, itt a bizonyítványom, nem buktam meg.

De hogy bukkott, hisz fényes bizonyítványa van most is, mint mindenkor.

A mama örömmel nézte a lánya ügyességét, szorgalmát bizonyító okmányt. Öröme azonban csakhamar elmúlt és arca komoly lón, mikor hirtelen fölpillantott. Az eleven, pajzán leány ismét a bicegő bérest utánozta.

— Magda, Magda! szólal meg a mama energikus feddő hangja, hát még mindig nem hagysz fel esintalanságaiddal, rossz, tréfaiddal te gonosz leány?! . . . Mar nem vagy gyermek. Tudod, hogy jövő héten töltöd be 16-ik életévedet. Más leányok ilyenkor már férjhez mennek.

A Magda hol mosolyogva, hol komolyan hallgatta édes anyja prédikációját. — A mama folytatta:

— Figyelj szavaimra. Magda! Te is férjhez fogsz menni, — ugy nézz reám, — Még pedig nem is oly sokára. Igen, te férjhez fogsz menni.

Magdát egyszerre elfogta a nevetés a mama e kijelentéseire, Ugrált, táncolt, tapsolt. Majd oda állt az édes anyja elé szólván:

— Ne mondd! Nem tréfálsz mama? férjhez megyek? Hisz ez nagyszerű lesz! . . . Tehát nem járok tovább iskolába? Hogy pukkadnak majd a leányok: Janka, Lénke és a többi. Ők görnyednek az iskola padban, nekem meg férjem lesz, valóságos férjem. Főzők, sütők, aztán eljárnak színházba, bálba, nemde?

Örömeiben majd elfeledte megkérdezni, hogy tulajdonképpen ki is lesz az férj?

A kit a mama kiszemelt Magda férjének, az nem volt más, mint Kenderes Béla, a ki már évek óta járt el a családhoz és megkérte a kis Magda kezét.

Tehát a «jó Béla bácsi», a hogy a Magda a már deresedő világhit szokta nevezni, a jövendő férj, ki száz meg száz mókát, bohóságot talált ki a leánya mulatozására, a kinek aztán megtépdeste borzas bajszát.

Milyen jó ember ez a Béla bácsi! Kiveszi az iskolából és viszi magával a kis Magdát világot látni. Hogy fogja Magda halálból Béla ur bajuszát tépdetni!

Igy lett az iskolás lányból asszony, Asszony? Milyen asszony is lehet egy 16 éves gyerekből?

Kedves emlékeit, tán játékszerreit is elvitte magával a nászutra. Hátha unatkoznék a hosszu uton. —

Mikor Magda visszatért, volt is mit mesélnie. Amit eddig csak az iskolás könyvekből ismert, most mindent valóságban látott.

Béla boldog volt. A kis asszonyka vígan forgolódott a háztartásban. A jó mamától megtanult mindent, a mit a háztartásban tudnia kell.

Ha színházba, hangversenyre mentek, Magda arca sugárzott a végtelen örömtől, boldogságtól. Mily édes és gyönyörteljes érzés, hogy neki nem parancsol se a papa, se a mama, de még a vastag szemüvegű intézeti igazgató is. Pedig az nagy szó! Mert így is, mennyi gyötrelmet és keserűséget szerzett neki ez a szigorú néni, — minden lánykának esküdt ellensége!

Nagy sor ez bizony. Most már Magda rendelkezik, parancsol. Igen, korlátlanul szabad akarata van. Kívánjan ő bármit, megteszi a «jó Béla bácsi», — vagyis, hogy is mondja csak, — az ő jó férje.

* * *

Igy multak az esztendő, Magda most már 20 éves. Barátnői közül alig ment egyik-másik férjhez.

Magda még mindig gyermekes naivsággal fogta fel házasságát.

A férj most nagyon el volt foglalva sok oldalú vállalatával, csak keveset volt otthon. A sok munkában kimerült. A haja rohamosan szürkülni kezdett. Egész lénye átváltozott, bágyadtabb lett, elveszítette ruganyosságát, üdeségét.

Keveset jártak társaságokba, szórakozó helyekre; a férj jobban kedvelte a csendes otthon.

Egyszer nagy beteg lett Béla. Hetekig nyomta az ágyat. A jó asszonyka meg hűségesen gondozta, ápolta.

Mikor ismét felépült a beteg, az orvos egészsége teljes helyreállítására egy kies üdülőhelyre küldte.

Az erdőszélen, poétikus helyen vettek lakást. Mily végtelen boldog volt ismét Magda. Az asszonyka gyönyörű feslett virággá vált, szépségével, egyszerűségével elbajolta az egész nyaraló közönséget.

Valami jótékonyági táncvigalmat rendezett a telep ifjusága. Magda is megjelent azon férjével. A ket-tőjük közötti óriási ellentét szembeötlő volt. Az asszonyka viruló szépsége a természet megújítását, a ragyogó tensesz szép tavaszt, a férj a csendes, melankólikus, haldokló, bágyadt őszt jelképezte.

Egész sereg epedő férfi vette körül Magdát.

Magdának új volt ez az állapot, tetszett is neki nagyon.

Milyen sok bolondot is beszélnek a férfiak: szépségről, szerelemről. Hát ilyen is van?

Csak egy férfi volt a sok között, ki nem beszélt szerelemről. Egy szőke bajszu sápadt arcú ifju, egy fiatal ügyvéd.

Pedig mily különös; ettől inkább elhallgatta volna azt a sok szépet.

rendelet, továbbá a köztisztaság és közrendre vonatkozólag alkotott szabályrendelet, valamint 300.000 K törlesztés kölcsönfelvétele, *Muraszilón* a körjegyzői iroda kibővítési költségének fedezésére 1.200 K kölcsön felvétele. *Szentgróthpolgárvárosban* a községi koremaépületnek bérbeadása, az *ukki* körjegyzőséghez tartozó községeknek az ukki körjegyzői iroda fűtése és világítása, a *vonyczi* körjegyzőséghez tartozó községeknek a körkézbesítő fizetésének felemelése — tárgyában hozott képviselőtestületi határozatok.

Bellatinca, Deklezsin, Gánicsa, Iszakócz, Mellincz, Bratoncz, Lipahócz, Andriáncz, Söjtör, Pusztacérics, Pusztaszentlászló és a *dobronaki* körjegyzőséghez tartozó községeknek — Kébelét kivéve — a fogvasztási adójutalék felhasználása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatait a közgyűlés jóváhagyta.

Hasonlóan közgyűlési jóváhagyást nyertek *Ságod, Nagypáli, Szentgyörgy, Andrásbuda, Apátfa, Boldogfa, Ebergény, Hottó, Szentmihály, Teskánd, Vorhota, Drávaszentmihály, Felsőpusztafa, Felsővidafalva, Nyírvölgy, Szászko, Szentilona, Zalaujár, Drávaszentiván, Csáktoronya, Kiszörbő, Bak, Boczföld, Sárhida* községek képviselőtestületének községi pótdó törlése tárgyában hozott határozatait.

A vármegyei építkezési szabályrendelet tervezetét a közgyűlés újabb tárgyalás végett a kiegészített bizottságnak azzal adja vissza, hogy újabb megállapodását a legközelebbi rendes közgyűléshez terjessze be.

A zalalövői és benkoveczyi vendéglősnék záróra meghosszabítására, a zalaezerszegi zálogház tulajdonosának a kamatláb felemelésére irányuló kérelmét a közgyűlés nem teljesítette.

Balatonudvari községnek ingatlan eladása, *Szigetiget* községnek községi kölcsön felvétele tárgyában hozott határozatait pótlás végett a közgyűlés vissza küldi.

Keszthely nagyközség képviselőtestületének a járdák létesítéséről és fenntartásáról alkotott szabályrendeletét a közgyűlés némi módosítással hagyta jóvá.

Szentjakab község képviselőtestületének a szentjakabi vasúti megállóhely költségének fedezése tárgyában hozott határozatát a közgyűlés jóváhagyta.

Egyes vármegyei községeknek a marhalevelek kezelése tárgyában, valamint a közsegélyezés módjáról és mérvéről alkotott szabályrendeletei közgyűlési jóváhagyást nyertek.

A vármegyei és árvászéki pénzek kezelésének ellenőrzésére a közgyűlés dr. Haudek Agoston elnöklete alatt *Háczky Kálmán* és *Koller István* bizottsági tagokat választotta.

Az *ukki*, valamint a *kerkaszentmiklósi* körjegyzőséghez tartozó községeknek a körjegyzői fizetésének felemelése tárgyában, *Zalaezerszeg* város képviselőtestületének egyes tisztviselők fizetésének felemelése tárgyában, *Nagylengyel* községnek a koremahoz bérbeadása tárgyában, *Muracsány* községnek birtokvétel tárgyában hozott képviselőtestületi határozatait a közgyűlés jóváhagyta.

A vármegyei bizottságok újból való alakítása.

A vármegyei törvényhatósági bizottsági közgyűlés az egyes bizottságokat a f. hó 9-én tartott rendes közgyűlésben következőleg alakította meg:

Az 1876. évi VI. t.-c. értelmében *közigazgatási bizottság* tagjaivá titkos szavazással az 1902. és 1903-ik évre a f. év végén kilépő *Eperjesy Sándor*, dr. *Gyömöre* Vince, *Hertelendy Ferenc*, *Koller István*, és *Ziegler Kálmán* bizottsági tagokat újból megválasztotta, míg az elhalt *Skublics Jenő* helyébe az 1902-ik évre *Szily Dezső* törvényhatósági bizottsági tagot választotta meg.

Magda oda volt láncolva férje mellé, ki egyre gyöngéledett. Többet is tartózkodott a szobában, mint a szabadban.

Magda meg nem egyszer komoly gondolatokba merülve, merengett ablakánál ülve.

Egy izben, amint így abrándozgatott, hirtelen összerázkódik. Lenn egy fa tövében állott a fiatal fiskális és szerelmes pillantásokat lövelt **Magda** felé.

És ni csak! Egy kis levélkét is dobott az ablakba. **Magda** összerzerezt, sejtette, hogy mi van a levélkében. Hogy dobogott szíveskéje, oh istenem, mint pezsgett a vér egész testében. Tehat szereti az ifju, nagyon szereti.

Magda ritkan mutatta ezentul magát, félt az ifju csodás tekintetétől. Hisz neki nem szabad mást szeretni, h isz neki férje van.

Elmult a nyár, Lassan-lassan elszállinkóztak a nyaralók; mert az időjárás is egy keveset hűvösebbre fordult.

Magda is haza ment férjével, vissza a nagy város zajába, forgatagába. Itt élt ő csendes visszavonultságban férje mellett, ki nem szűnt meg betegkedni.

Még két évig élt **Béla**. Az ifjukori kiesapongó élet korai sirba vitte a férfit. **Magda** korán vált özvegygé, nagyon korán maradt egyedül.

Dehogy volt egyedül! Miklós, az ifju ügyvéd, mélabus tekintetei, szerelmes pillantásai mélyen vésték be szívébe. Most tanulta csak meg a szerelmet teljes valójában, igaz nagyságában ösmerni. A gyermekasszonyból komoly, mélyen érző és gondolkodó asszony vált.

Néhány hónap mulva elérték a nagy boldogságot. Szívük egygyé forrt; egymáséi lettek — örökre, mindörökre.

Az 1874. évi XXXIII. t. c. 17-és 20 § ai alapján a vármegyei központi választmány tagjaivá ugyancsak titkos szavazással megválasztottak: a *tapolczai* választókerületből: *Takács Jenő*, *Simor János*, *Glazer Sándor*; a *keszthelyiből*: gróf *Batthyány Ernő*, gróf *Batthyány József*, *Bogyay Máté*, *Hertelendy Ferenc*; a *szentgróthiból*: *Barcza László*, *Bezeredy László*, *Bogyay János*, dr. *Gyömöre* Vince; a *kanizsai* választókerületből: *Dervarics Imre*, *Eperjesy Sándor*, *Hertelendy Béla*, *Koller István*, *Vizlendvay Sándor*; a *latenyiből*: dr. *Csemesz Kálmán*, *Schmidt Emil*; a *bakói* választókerületből: *Baboss Armin*, *Farkas Sándor*, *Fitos Márton*; a *lendvai* választókerületből: *Isoó Ferenc*, *Kiss Pál*; a *csáktornyai* választókerületből: *Molnár Elek*, *Szabó Imre*, *Ziegler Kálmán*; a *zalaezerszegiből*: *Boschán Gyula*, dr. *Czinder István*, *Csertán László*, *Csillagh Gyula*, *Deák Mihály*, *Hajik István*, *Háczky Kálmán*, *Königmayer János*, *Nagy László*, *Szily Dezső*.

Az 1886. évi XXI. t.-c. 48. és az 1902. évi XXVI. t.-c. 1. § a értelmében alakított *állandó választmány* tagjai 1902—1904. évekre: a *tapolczai járásból*: *Glazer Sándor*, *Hertelendy Ferenc*, b. *Putheány Géza*, *Takács Jenő*, *Vírus Vince*, *Simor János*, *Ley József*; a *sümeghi* választókerületből: *Barcza László*, *Bogyay János*, dr. *Bárdi György*, *Eitner Zsigmond*, *Gyömöre* János, dr. *Gyömöre* Vince, *Gyömöre* Gáspár, *Holub János*, *Szücs Zsigmond*, *Tarányi Ferenc*; a *zalaezerszegiből*: gr. *Batthyány József*, gr. *Batthyány Ernő*, *Botfy Péter*, *Bezeredy László*, *Anyos Kálmán*, *Malatinszky Ferenc*, *Pály János*; a *keszthelyiből*: *Bezeredy Lajos*, *Bogyay Máté*, *Bekk Sándor*, dr. *Dezsényi Árpád*, dr. *Csanády Gusztáv*, *Hertelendy József*, *Kemény Andor*, *Lénárd Ernő*, *Oltay Guidó*; a *nagykanizsai* választókerületből: *Dervarics Imre*, *Jerffy Adolf*, *Musset Ferenc*, *Peller Pál*, *Vizlendvay Sándor*; a *novai* választókerületből: *Deák Mihály*, *Dervarics János*, *Krosetz János*, *Stádel János*, *Udvardy Vince*; az *alsó-lendvai* választókerületből: *Bakó Boldizsár*, dr. *Berger Ignác*, *Fuss Nándor*, *Gálos Pál*, *Hajós Mihály*, *Isoó Ferenc*, *Kiss Pál*, *Strausz Flórián*, *Vlassits Nándor*; a *letenyiből*: *Laskovits Ferenc*, *Schmidt Emil*, *Csemesz Kálmán*, *Tamács Ferenc*; a *perlakiból*: *Horvath Csongor* János, *Hirschler Miksa*, *Peczek György*, *Szabó Imre*, *Siposs Károly*, *Varga János*; a *csáktornyai* választókerületből: *Molnár Elek*, *Wollák Rezső*, *Tóth István*, *Margitai József*, *Ziegler Kálmán*; a *pacsai járásból*: *Szentmihályi Dezső*, *Botka János*, *Bakó Gyula*, dr. *Haudek Agoston*, *Bosnyák Géza*, *Tánczos Lajos*, *Koller István*, *Nunkovics Vilmos*, *Gruner Lajos*; *Nagykanizsa városból*: *Eperjesy Sándor*, dr. *Bentzik Ferenc*, *Elek Lipót*, *Hertelendy Béla*, dr. *Tuboly Gyula*, *Vágner Károly*, *Varga Lajos*; a *zalaezerszegi járásból*: *Baboss Armin*, *Baboss Árpád*, *Farkas Gábor*, *Csertán László*, *Csillagh Gyula*, *Farkas József*, *Szücs Dezső*, *Königmayer János*, *Schmidt István*, *Nagy Károly*, *Szily Dezső*, *Udvardy Ignác*; *Zalaezerszeg városból*: *Arvay Lajos*, *Boschán Gyula*, dr. *Czinder István*, *Fischer László*, *Hajik István*, *Hangay Géza*, *Háczky Kálmán*, dr. *Háry István*, *Odor Géza*, dr. *Szigethy Elemér*, *Staniszlavszky Adolf*, *Szupits Antal*.

Az *állandó bíráló választmány* tagjai az 1902—1904. évekre: *Hangay Géza*, *Háczky Kálmán*, *Csillagh Gyula*, *Deák Mihály*, *Szupits Antal*.

Az *igazoló választmány* tagjai: a vármegye főispánja által elnökül *Hajik István*, tagjaul *Boschán Gyula*, dr. *Czinder István* és dr. *Szigethy Elemér* az 1902. évre kinevezettek, míg tagjaival *Csutor János*, *Czukelter Lajos*, *Fischer László*, *Odor Géza* és *Udvardy Ignác* a közgyűlés által megválasztottak.

A *vármegyei közegészségügyi bizottság* tagjai: *Szücs Dezső*, b. *Putheány Géza*, *Botfy Péter*, dr. *Bárdi György*, *Vírus Vince*, *Bezeredy László*, *Csillagh Gyula*, *Lénárd Ernő*, *Deák Mihály*, *Bogyay Máté*, *Szentmihályi Dezső*, *Malatinszky Ferenc*, *Koller István*, *Dervarics Imre*, *Udvardy Ignác*, *Gyömöre* János, dr. *Szigethy Elemér*, dr. *Haudek Agoston*, *Nagy László*, *Baka Boldizsár*, *Szupits Antal*, dr. *Berger Ignác*, *Dervarics János*, *Hajós Mihály*, *Schmidt Emil*, *Molnár Elek*, *Horvath Csongor*, *Szabó Imre*, *Simor János*, *Fuss Nándor*, *Kasztler Sándor*, *Glazer Sándor*, dr. *Viola Ignác*, dr. *Szekeres József*, dr. *Fábián Zsigmond*, dr. *Fischer Gyula*.

A *vármegyei vasúti bizottság* tagjai: a *tapolczai járásból*: *Simor János*, *Hertelendy Ferenc*, *Glazer Sándor*, b. *Putheány Géza*; a *sümeghi* választókerületből: *Barcza László*, *Bogyay János*, *Eitner Sándor*, *Szücs Zsigmond*, dr. *Gyömöre* Vince; a *zalaezerszegiből*: gróf *Batthyány Ernő*, *Botfy Péter*, *Malatinszky Ferenc*, gróf *Batthyány József*; a *keszthelyiből*: *Bogyay Máté*, *Hertelendy József*, *Nagy István*, dr. *Dezsényi Árpád*; a *nagykanizsai* választókerületből: *Eperjesy Sándor*, *Elek Ernő*, *Vécsey Zsigmond*, *Vizlendvay Sándor*; a *pacsai* választókerületből: *Fábiánics Gyula*, *Gruner Lajos*, dr. *Haudek Agoston*, *Koller István*; a *zalaezerszegiből*: *Csertán László*, *Csillagh Gyula*, dr. *Czinder István*, *Háczky Kálmán*, *Fischer László*, dr. *Szigethy Elemér*, *Szily Dezső*, *Udvardy Ignác*, *Várhidy Lajos*.

A *megyei nyugdíjintézet* kezelő választmány tagjai: *Nagy Károly*, *Farkas József*, *Königmayer János*, dr. *Szigethy Elemér*, *Udvardy Ignác*.

A *község jegyzői nyugdíjalap* kezelő választmányának tagjai: dr. *Czinder István*, *Hajik István*, *Háczky Kálmán*, *Nagy Károly*, *Königmayer János*, *Farkas József*, dr. *Szigethy Elemér*, *Szupits Antal*, *Udvardy Ignác*.

A közigazgatási bizottság gyűlése.

A *közigazgatási bizottság* december havi ülését dr. *Jankovich László* gróf főispán elnöklésével f. hó 10-én tartotta.

A főorvos havi jelentése a vármegye területén november hónapban észlelt közegészségügyi állapotról —

melyet lapunk más helyén közlünk, — felolvastatván, a közigazgatási bizottság azt tudomásul vette.

Borsfői postaügyenökség felállítását hozza javaslatba a bizottság a főbírótól érkezett jelentés alapján.

Az alsólendvai főszolgabíró jelentése szerint a zalabaksai távirtdahivatal felállítására költségeihez a hozzájárulást a község megtagadta, miről a bizottság a pécsi posta- és távirtdahivatal igazgatóságát értesíti; egyúttal tekintettel arra, hogy *Baksa* képviselő választási székely, megkeresi a kereskedelemügyi minisztert, hogy a szóban forgó távirtdahivatalt áldozatok árán is szíveskedjék felállítani.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette a pécsi posta- és távirtdahivatal igazgatóság értesítését, mely szerint *Draskovecz* községben postaügyenökség állítatott fel.

Lenti község a novai főszolgabíró útján felhívta, hogy az ott tervbe vett távirtdahivatal felállításának költségeihez hozzájárul-e a kijelölt arányban?

A *Pacsán* tervbe vett távirtdahivatal költségeit illetőleg — mivel annak felállítására nem annyira a községbeli gazdálkodók, mint inkább a közigazgatás szempontjából kívánatos — a község a szükséges természetbeli szolgáltatásokat ajánlotta meg, amit a miniszter el is fogadott s a községet utasította, hogy arról szabályszerű s a vármegye törvényhatóságától jóváhagyott nyilatkozatot állítson ki, melyre nézve a mintát a pécsi posta- és távirtdahivatal igazgatóság küldi. Mivel azonban nevezett igazgatóság oly nyilatkozati mintát küldött, amely szerint nevezett község a 15-5 km távolságra a faoszlopokat is köteles beszerezni, holott ez a természetbeli szolgáltatásokhoz épen nem tartozik: a bizottság a miniszterhez intézendő feliratban kéri, hogy a posta igazgatóságát oly nyilatkozat szerkesztésére utasítsa, mely a miniszteri rendeletnek megfelelő természetbeli szolgáltatások teljesítésére kötelezze *Pacsá* községet.

Olvastatott a szombathelyi m. á. v. üzletigazgatóság válasza a közigazgatási bizottság abbeli panaszára, hogy a h. é. vasutak állomásain a vonatokat az állomástól távolabb helyen állnak meg. Az igazgatót a válaszában előre becsátja, hogy h. é. vasutakon tisztán személyek szállítására rendelt vonatok nem, hanem csakis személyek és áruk együttes továbbítására szolgáló vegyes vonatok közlekednek; tudatja, hogy a h. é. vasutak berendezése, továbbá a felvételi épületeknek a helyi viszonyok szerint az állomások vágányzatának középpontján kívül történt elhelyezése már magában kizárja azt, hogy a vonatok minden esetben közvetlen a felvételi épületek előtt álljanak meg. Ezen nehéz viszonyok közt mégis úgy a közönség, mint a szolgálat érdekében arra törekednek, hogy a vegyes vonatok a felvételi épületekhez lehetőleg közel álljanak meg, ami nem mindig kivihető, főleg oly állomásokon, ahol vonattalalkozások vannak. Hogy a vegyes vonatok személykocsijainak tolatása mellőztessék, erre nézve megjegyzi az átirat, hogy az nyáron amugy is mellőztetik; de télen, mikor a személykocsikat a mozdonyból vett gőzzel fűtik, hogy a gőz szolgálatának folytonossága megszakítást ne szenvedjen s így a kocsik fűtésében az esetleges kihülés vezeték befagyása által elő ne álljon, a mozdony lekapcsolását mellőzni kell s így a tolatást a személykocsikkal együtt végzik. — A közigazgatási bizottság panaszának orvoslása végett a kereskedelemügyi miniszterhez fordul felirattal.

Kir. tanfelügyelő — havi jelentése szerint — a keszthelyi községi képviselőtestülettel tárgyalást tartott a községi elemi iskolák államosítása illetve a várostól adandó járulékok ügyében. — Ugyanott meglátogatta a községi kisdudovodát s résztvett a tanítói járáskör közgyűlésén. — A helyszínen foglalkozott az egyeduralmi állami iskola személyi viszonyaival. — Meglátogatta a zalamihályfai áll., a zalapai és türjei r. kath. iskolát, melyben már 3 tanerő működik; az új iskolaház a tavaszra fog felépíttetni, folytatólag az elemi iskolai 4-ik tanítói állomás, végül a kisdudovod fog szerveztetni. — Meglátogatta a zalaezerszegi iparos tanonciskolát, a zalaezerszegi állami elemi fiú- és leányiskolát és itt ülést tartott a tanítótestülettel; ugyanitt egy önálló gazdasági ismételő iskola felállításának lehetősége felől tájékozást szerzett. — Ez időszakban fejeztették be a vármegye népoktatási viszonyait felölő 1900/1. tanévi statisztikai adatok.

A *bazitai* közs., a *paloznaki* r. kath. és *letenyi* r. kath. iskola korpótlékgye, a *lesenczeistváni* r. kath. *magyarszerdahelyi* közs., *liczkői* r. kath., *tüskeszentpéteri* r. kath., *vindornyafői* r. kath., *oltárczi* r. kath. *kövágóörsi* ág. ev. és *bagonyai* r. kath. iskolák államsegély ügye a bizottság részéről a miniszterhez partolólag terjesztetik fel.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a *pacsai* izr., *zalabéri* r. kath., *zalamerényi* r. kath., iskolák részére ötödéves korpótléket, a *bagonyai* r. kath., iskolának évi 600 K., a *kilimáni* közs. iskolának évi 720 K., az *alsóbisztricei* r. kath. iskolának évi 102 K., a *pusztamagyaródi* r. kath. iskolának évi 140 K., a *szepteneki* r. kath. iskolának évi 180 K. államsegélyt utalt ki, miről nevezett községek a miniszteri rendelet masolatával értesítettek.

A *csömödéri* és *németszentmiklósi* községi iskoláknál tanító választásra elnökül a közigazgatási bizottság az illető iskolaszéki elnököket küldte ki.

Hozbor *Lajos* becschelyi és *Záborszky József* zalabari tanítók kérvénye fizetési hátralékuk behajtása tárgyában illetékes intézkedés végett kiadott a járási főszolgabíróknak.

A felsőörsi r. kath. iskola fenntartója ügyében érkezett miniszteri rendeletet érdekelteknek kihirdetés végett kiadja a bizottság a járási főszolgabíróknak.

Az árvászéki elnök jelentése szerint a fogalmazó

karnál október végén hátrálék volt 5.881, novemberben beérkezett 4.786 s így elintézés alá került 10.667 ügyszer, amelyből feldolgoztak novemberben 4.837 ügyszer, azaz november végén hátrálékban maradt 5.830 ügyszer; az irodánál október végén hátrálékban volt 401, november hóban leírás végett kiadtak 4.512 s így leírás alá került 4.913 ügyszer, amelyből novemberben leírtak és expedáltak 4.444 ügyszer s így november végén hátrálékban maradt 469 ügyszer.

A pénzügyigazgató jelentése szerint a kataszterhez novemberben beérkezett magánfeleltől és hivatalból 1.019 birtokváltozási eset, melyhez az előző időről fenmaradt 7.333-at hozzáadva, keresztléveztésre vart 8.352 eset; ebből novemberben keresztléveztésre 8.325 esetet s így november végén keresztléveztetés maradt 27; novemberben szőlődezmaváltság tartozásból 128.376 K 79 f-t töröltek. — Novemberben a megye területén 872.669 K 40 f adó folyt be, míg a folyó év első tíz hónapjában 2.726.692 K 86 f, melyet a múlt év hasonló szakában befolyt 2.666.196 K 54 f-rel egybeazonosítva, a folyó évben 60.496 K 32 f-rel több folyt be. November végén hátrálékban maradt: 1.759.053 K 87 f egyenes adóban, 183.681 K 97 f hadmentességi díjban, 1.124.946 K 05 f szőlődezmaváltságban, 908.236 K 25 bélyeg- és jogilletékben, 11.682 K 02 f egyenértéki illetékben, 66.029 K 32 f fogyasztási- és italadóban, 22.001 K 58 f italmentési illetékben vagyis összesen 4.075.630 K 36 f, mely a múlt év hasonló szakában hátrálékban volt 4.606.760 K 62 f hátrálékkal szemben 531.130 K 46 f esőkönést tüntet fel. — Leírásba hozott ez év első tíz hónapjában egyenes adóban 185.446 K 87 f hadmentességi díjban 5.851 K 13 f. Novemberben fizetési halasztást 8 esetben, ideiglenes házaadmentességet 36 esetben engedélyeztek.

Közegészségügy.

Dr. Hány István vármegyei t. főorvosnak a közegészségügyi bizottság decemberi gyűléséhez terjesztett jelentése alapján vármegyei november havi közegészségügyi állapotáról közöljük a következőket:

Az időjárás a lefolyt november hóban általában száraz, derült, az évszaknak megfelelőleg hideg volt, kevés csapadékkal.

A felnőttek közegészsége, viszonyítva az előbbi két hónapéhoz, — rosszabbodott, nemcsak azért, mert a légző szervek hurutos és lobos bántalma nagy számmal szerepelt, hanem azért is, mert a hasi hagymáz esetek száma ismét emelkedőben volt.

A gyermekek közegészsége szintén nem volt kielégítő, amennyiben ezeknél is a hörg és tüdő hurutok képezték főleg a gyógykezelés tárgyát, mely mellett a vármegye déli és keleti járásában a kanyaró, Nagykanizsán és Boldogfa községben pedig a roncsoló toroklob járványosan lépett fel.

Fertőző bántalmak közül a roncsoló toroklob 66, a hasi hagymáz 35, a kanyaró 260, a vörheny 7, a hökhurut 4, a bányahimlő 17, a gyermekágyi láz 1, a vérhas 1 esettel fordult elő.

Rendőri boncolást 4 esetben teljesítették, melyeknél a halál legközelebbi okát agyarázkódás, agyrontolás, fulladás és tüdővízenyő képezte. — Külső hullaszemle előfordult 14, súlyos sérítés bejelentett 5.

Öngyilkosságot 8 egyén követett el és pedig Wlassics Magda (19 éves zalaegerszegi) villót ivott, Fodor József Tapolezán, Horvát Mihály 50 éves Tüskeszerezen, Bona Miksa 75 éves Nagykanizsán felakasztotta magát, Tolnay Tivadar Nagygyőrben, Fischer Géza 19 éves és Simon Rozsi 19 éves Nagykanizsán agyon lötték magukat, Csáktornyán egy ismeretlen a vonat elé dobta magát. — Öngyilkossági szándékból Sikota Erzsébet Bókaházán a nyakát és légsővét bevágva, önmagán súlyos testi sértést eszközölt.

Véletlen szerencsétlenség által halálnak 7 egyén esett áldozatul, ezek közül: Kulcsár Daniel Tapolezán a padlásról leesett, Horváth József 30 éves Kispalánán kocsijáról leesett, Dadiacs Pál 66 éves zsuppolás közben a háztetőről leesett, az elszüvedett sérülések következtében elhaltak; Fodor József Dióskálán, Német Margit 3 éves Nován, Horváth Vince 6 éves Kerka-kutason, Kovács Anna 5 éves Nemesnépen megégették, a szenvedett égési sebek következtében haltak el.

Vesztség gyanujában levő eb megmarta a perlaki gypmestert és segédjét, akiket védőtűzés céljából a budapesti Pasteur intézetbe szállítottak.

Hét éven aluli elhalt gyermekek közül gyógykezelésben nem részesült 48. — Az elsőfokú hatóság e miatt 13 elmarasztaló és 35 felmentő végzést hozott. — A fennálló közegészségügyi törvények és rendeletek végrehajtását a tiszti orvosok 14 községben ellenőrizték.

Jelenté továbbá, hogy a hónap folyamán megvizsgálta a nagykanizsai nyilvános és gelsei kézi gyógyszertárakat; megjelent Kiskanizsán az ott uralkodó roncsoló toroklob járvány miatt s átíratilag intézkedett, hogy ezen ragályos betegség tovaterjedésének megakadályozására a belügyminiszterium erre vonatkozó 94955/894. számú körrendeletének érvény szeressék.

Végül jelenté, hogy a belügyminiszterium legutóbbi leírata szerint a vármegye minden ezer lakoson aluli községei részére saját tárcája terhére a kaposvári II. rendű baba iskolában jövő január hótól kezdve szülész nőket képeztet s továbbá 1902. évtől kezdődőleg az 1000—1500 lakossal bíró azon községek részére pedig, amelyek I. rendű baba iskolát végezt szülész nőket ohajtanak, bizonyos számú 180 koronás ösztöndíjakat fog adományozni, mely intézkedéssel rég vajdó babaügyünk rendezését s aldozatosságával annak megvalósítását teszi lehetővé.

Vármegyei közgazdasági állapota.

Gruner Lajos közgazdasági előadó vármegyei november havi közgazdasági állapotáról a következő jelentést terjesztette elő a közgazdasági bizottság decemberi gyűlésén:

Átlagban véve a november havi időjárás is kedvezőnek jelezhető a mezőgazdaságra nézve, amennyiben a múlt hó közepén leesett csapadékok a vetéseket felfrissítették, a hónap egyéb időszakában uralkodott szép és aránylag enyhe idő a mezői munkálatok befejezésére nézve pedig előnyvel volt.

A vetések állására panaszunk nem lehet, ezek még keményebb telet is kiállhatnak. A sok helyütt túlbujja korai rozskok legeltetése a reggeli fagyokkal lehetséges volt, úgy, hogy ezeket nagyobb havazások esetén sem félhetjük az ugynevezett kipállástól.

Az őszi szántás a múlt hónapban majdnem mindenütt befejeztetett, sőt sok gazdaságban a trágya kihordás vagy rétekek felültrágyázása is meg lett kezdve.

Kisgazdánk fahordással, újja ültetendő szőlők talajának forgatásával, irtási munkálatokkal és apróbb gazdasági és erdei munkákkal vannak elfoglalva.

A kedvező hosszú őszi az állattartás szempontjából is igen előnyös volt, amennyiben a legelőn tartott állattalomány majdnem az egész november havában még a szabadban találta meg táplálékát és ezáltal a téli takarmány szükség kérdése és réme némileg enyhítő körülményt talált. Mindannak dacára azonban a gazda gondjai a teletelésre nézve eléggé súlyosak.

A folyó évi rossz gabona termés, a bortermésnek nehézkes értékesítése, a takarmány hiány folytán beállt marhaáresökkenés stb. nézve általában a közgazdasági viszonyok ezidén nem kedvezők és a kisgazda így saját fenntartását, valamint az adó és köztelherre vonatkozó kötelezettségeit csak nehezen teljesítheti.

A múlt hónapban befejeztetett a bortermő vidékeken a szőlők betakarítási munkálata is, miglen a talaj forgatás is szaporán haladt.

A külső munkák mindinkább szűkebb korlátok közé szorulóvan, a mezőgazdának főbb gondjait: a téli takarmányozás, a hizlalás és megmaradott terményeinek értékesítése képezi.

Az állati termékek értékesítése a nyomott hangulat és a bőséges kínálat folytán csak nehézkes és vontatott. A forgalom azonban dacára ennek megjelentélénk, mert számos gazda igyekszik felesleges állataitól megszabadulni. — A bécsi és pesti marhavásárokon észlelt nagy felhajtások a vidékre nézve mérvadó és így az árakat lenyomják. A szeptember havi esékely emelkedés után a szarvasmarha ára ismét alább szállt és circa 3—4 forinttal olcsóbb métermázsánként, mint tavaly — ugyanezen időszakban.

De még a hizómarha ára sincsen arányban azon körülménnyel, hogy előreláthatólag a takarmányszűk esztendőben kevesebb lesz a kínálat; — a kereskedők mindidáig bőven kapnak hizó marhát is, mert a gazdák igyekeznek a hiányzó szalastakarmányt a koncentrált erő takarmányokkal pótolni részint azon okból, hogy felesleges állományukat ne kelljen sovány állapotban és olcsón értékesíteni, részint pedig, hogy a trágyatermelés azért csorbat ne szenvedjen.

Az állategészségügyi viszonyok a lefolyt hónapban is kedvezőnek jelezhetők vármegyei területén, amennyiben a hónap végével csupán 2 községben volt lépene, 2 községben veszettség, 2 községben sertésorbán és 12 községben sertésvész bejelentve. A sertésvész elterjedése azonban leginkább csak a zalaegerszegi járásban haladt, mert ezen járásból magából volt 6 községben a múlt hó végével sertésvész constatálva, míg másik 4 járásban csak 1—1, egy járásban pedig 2 község volt fertőztetve. A beálló hidegebb időjárás és a megfelelő intézkedések folytán, remélhető azonban, hogy ezen vész még kisebb körökre lesz szorítva.

Gazdasági terményeink ára a múlt hónaphoz képest nagy változást nem szenvedett, kisebb áringadozásokat kivéve, a gabonaárak szilárd irányzatot követnek, még a forgalom már nem nagy a gabonafélékben. A bevásárlás tisztán a szükséglet fedezésére szorul; a hangulatot csupán a világpiaci hangulata csinálja, mely az utóbbi időben nem épen a jövő évre kiszámított nagy világeddiciteltől befolyásoltatik, hanem az Argentinából jelentett kedvezőtlen aratási kilátásoktól.

A gabona értékesítésénél még egy reánk, zalamegyei gazdára különösen kellemetlen esetről vagyok kénytelen megemlékezni, amely a múlt hónapban folyt le.

Ertem a köztudomású keszthelyi gabona cég szélhámos üzelméi folytán beállt bukást és azon szomorú következményeket, amelyek evel kapcsolatban vármegyei néhány járásában éppen az elbukott cégbe helyeztet bizalom folytán számos gazdatársunkat érte és anyagilag érzékenyen sújtotta — és amely esetből azon tanuságot merítheti a gazdaközönség, hogy minden üzletben szigorú elővigyázat szükséges és hogy minden körülmények között csak megbízható régi gabonacégekkel kívánatos az összeköttetés, amely cégek nem csupán fedezeti váltókra, hanem a kölcsönös reális viszonyból kifolyó személyes hitelre alapítják az összeköttetést és különösen amelyek nem foglalkoznak sikamlós börze játékok lebonyolításával.

Ezen figyelmeztetéssel tartozunk e helyen a gazdaközönségnek, melynek károsodott része saját maga hibájától nem menthető fel teljesen ezen esetben sem, mert a minthogy a kereskedő előbb biztos információkat szerez be a vele összeköttetésbe lépő gazdáról, éppen úgy viszont szükséges, hogy a gazda is tudja, vajlon kívül van dolga?

Végül van szerencsém bejelenteni a tekintetes közgazdasági bizottságnak, hogy a téli időszak beáll-

tával amugy is egyoldalúvá vált mezői munkák jórészt szünetelése folytán — a téli hónapokon át bekövetkeztével fogok együttesen referálni, miközben pedig a következő határozati javaslatokat vagyok bátor betérésztetni, kérvén a tekintetes közgazdasági bizottságot, hogy azok foganatosítása iránt a szükséges intézkedéseket saját hatáskörében megtétetni sziveskedjék:

1. Tekintettel azon körülményre, hogy a tél folyamán az apaállatok vizsgálata foganatosítottatik, a szükségelt apaállatok számának meghatározásához pedig első sorban szükséges az anyaállatok számának községenkénti pontos kimutatása, utasítottassanak hivatalból a körjegyzők, miszerint az apaállatok összeírásával együttesen a községi tehén létszám összeírását (az előhási üszök figyelembe vételével) is eszközöljék, amely adatok alapján a járási főszolgabírók évről-évre a közgazdasági előadó hivatalos használatára e kimutatásokat a vármegyei alispán urhoz az apaállatok vizsgálata befejeztével betérésztessék. Ezen kimutatásokban foglaltassanak községenként a közhasználatra engedélyezett bikák száma és fajtája, valamint a községi közbirtokosok kezén levő mindazon anyaállatok számszerű pontos kimutatása, amelyek ezen köztelheresztésre használt apaállatok által egy éven belül fedeztetni céloztatnak.

2. Miután pedig vármegyei több járásában azon régi szokás még mindig él, hogy a községi apaállatok eladására vagy beszerzésével megbízott községi előjárók ily alkalomkor a szokásos áldomás-ivást megtartják, amely áldomások költségei a bika eladási árából mennek ki, vagy a bevásárolt bikának vétel-árához hozzácsatoltatnak: (mindkét esetben a közérdek csorbításával) — mondja ki a közgazdasági bizottság, hogy a községi előjárók ezen abusos további gyakorlatától szigorúan tiltatnak, ezen tilalomról közgazdasági uton és az apaállatvizsgáló bizottságok utján is értesítettetni fognak.

3. Tekintettel azon körülményre, hogy a vármegyei gazdasági bizottság tagjai újabb hat évre ugyan már részint megválasztva, részint pedig hivatalból kinevezve vannak, de ezen bizottság még elnökség nélkül levén, megalakulva sincsen, hivassék fel a vármegyei alispán ur ezen bizottság összehívására és megalakítására és tétessék ezen bizottság első feladatává, hogy a mezőgazdaság, erdszert, szőlő tenyésztésre stb. gazdasági ágakra vonatkozó összes eddigi megyei szabályrendeleteket összeállítsa, azokat elavulásuk esetén revisio alá vegye, az 1894. évi mezőrendőri törvényvel összhangzásba hozza, a módosítani javasolt szabályrendeleteket a szükséges módosításokkal együtt a vármegyei közgyűlésnek betérésztessék azon szükségesnek vélt újabb szabályrendeletek kiegészítésével, amelyek az idők folyamán a vármegyei különleges viszonyokból kifolyólag szükségessé váltak.

Hogy pedig ezen, szélesebb körökben ismeretlen megyei szabályrendeletek ismételt kihirdetése, köztudomásra való hozatala és erőlyesebb végrehajtása mily fontos közgazdasági tényezőzt képez, azt a tekintetes közgazdasági bizottság bölcs belátására bízom.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Képviselőtestületi gyűlés. A városi képviselőtestület f. hó 11-én Várhídy Lajos polgármester elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek egyetlen tárgyat a heti és országos helypénzszedési jog bérbeadása tárgyában Hoffmann Jakab és Rosenfeld Alajos nagykanizsai vállalkozókkal 27.700 K évi bér mellett kötött bérleti szerződésnek jóváhagyás végett való előterjesztése képezte. Miután a képviselőtestület a felolvasott szerződés pontozataiból meggyőződést szereztek arról, hogy a képviselőtestület f. hó 7-én tartott gyűlésén hozott határozatnak megfelelőleg az új bérleők a város lakóitól ugyanazon egységárok mellett fogják szedni a helypénzt, mint azt régi szokás és gyakorlat szerint az eddigi bérleők szedték, a képviselőtestület a szerződést három évre vagyis 1902. évi január 1-től 1904. évi december végéig feltétlenül, a következő három évre pedig vagyis 1905. évi január 1-től 1907. évi december végéig pedig feltétlenül, amennyiben félvél előleges felmondás egyik részről sem adatnék be, megkötötte s a szerződésnek jóváhagyás végett a vármegye törvényhatóságához való felerjesztését elhatározta.

Eszküdtbíróági elnök. A pécsi kir. ítélőtábla elnöke az 1902. év tartamára a nagykanizsai kir. törvényszék esküdtbíróágának elnökéül Tóth László kir. törvényszéki elnököt, helyetteséül pedig Mikos Géza kir. ítélőtábla címmel és jellel felruházott kir. törvényszéki bíró jelelte ki.

Keszthely város képviselőtestülete f. hó 2-án Nagy István városbíró elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen előterjesztették a községi elemi iskolák államosítása tárgyában kiküldött bizottság által a vármegye tanfelügyelőjének elnökele alatt tartott gyűlésén felvett jegyzőkönyvet, amelyet a képviselőtestület egész terjedelmében magáévá tett s megbízta az előjáróságot, hogy a szóban forgó feltételek mellett az elemi iskolák államosítását a vallás és közoktatásügyi miniszternél kérelmezze; majd felkérte Nagy István városbíró, Csirke Iván jegyzőt, dr. Csanády Gusztáv, dr. Burány Gergely és Lénárd Ernő képviselőket, hogy a városnak ajánlatát tartalmazó memorandumot a miniszternek személyesen adják át. — Strausz Miksának bérlelendés tárgyában beadott kérvényét érdemleges határozathozatal előtt megvizsgálás és véleményadás végett egy bizottságnak adta ki a képviselőtestület. — Végül Finta Lászlót keszthelyi illetőségűnek ismerte el a közgyűlés a bemutatott okiratok alapján.

A zalaegerszegi izr. hitközség küldöttsége f. hó 12-én d. u. tisztelettel Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternél abból a célból, hogy a templom felépítését valamely alapból adandó kölcsönrel elősegíteni kegyeskedjék. A küldöttség vezetője Farkas József volt, a Zalaegerszegi kerület országgyűlési képviselője; tagjai Boschán Gyula, dr. Grünwald Samu ügyvédek, dr. Graner Adolf, dr. Rosenthal Jenő orvosok, Weisz Ignác államépítészeti hivatali mérnök, Graner Géza vállalkozó; a küldöttséghez csatlakoztak zalai Fenyvesi Adolf fővárosi törvényhatósági bizottsági tag, dr. Graner Ernő fővárosi ügyvéd és dr. Szüllő Géza, a letenyei kerület országgyűlési képviselője. Farkas József képviselő, a küldöttség szóoka, lelkes beszédében a minisztert, mint Zalaegerszeg város szülöttét, aposztrofálta és ismertetve a hitközség viszonyait, arra kérte a minisztert, hogy a zalaegerszegi izr. imaház felépítését valamely alapból adandó kölcsönrel kegyeskedjék támogatni. — A miniszter válaszában kiemelte a küldöttség nemes intenióit, amelyeket szóoka oly szépen tolmácsolt; azután meleg szavakkal emlékezett meg szülővárosáról, Zalaegerszegről; végül megígérte, hogy mindent elkövet, hogy a hitközség a maga elé tűzött nemes célját elérhesse. — A miniszter ezután még hosszabb ideig társalgott a küldöttség tagjaival, köztük Boschán Gyulak hitközségi elnökkel a hitközség anyagi viszonyairól és a támogatás esetleges módjairól. — A küldöttség tagjai avval a biztató reménnyel távoztak, hogy a miniszter méltányos kérelmüket teljesíteni s ezzel lehetővé fogja tenni, hogy a hitközség régi óhaja a közel jövőben meg fogva lósulni.

Vármegyei bizottsági tagok választása. A decemberi törvényhatósági közgyűlés a zalaszentlászlói, hodósáni, csesztregi, novai, bellatinézi, szeményei, baksaival választó kerületekben üresedésben lévő tagsági helyeknek választás útján való betöltésére választási határpapír f. hó 1901. évi december hó 23-át tüzte ki.

Szilveszter estélye. A zalaegerszegi fiatalok december 31-én az «Arany-Bárány» szálloda termében Szilveszter estélyt rendez Belépdíj: Személyjegyre 4 K, családjegyre 3 személyre 10 K, több személyre 14 K, páholy 14 K, karzatjegy 4 K. Jegyek előre válthatók dr. Kaszter Ödön gyógyszerésznél. Kezdeté esti 9 órakor. A tiszta jövődelmet a helybeli szegények felszólítására fordítják.

A kereskedelmi kör közgyűlése. A kereskedelmi kör tisztújító közgyűlést f. hó 26-án — Karácsony másodnapján — tartja a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Az 1902. évi költségvetés megállapítása. 5. Tisztújítás. 6. Indítványok. Miről az egyesület tagjait tisztelettel értesíti dr. Graner Adolf együleti elnök.

A vármegyei loavató bizottság kiegészítése. A tapolcai járásban megüresedett elnöki állásra a vármegye közgyűlése báró *Putnány Géza* bizottsági tagot választotta; a letenyei járásban pedig becsőbiztossá a vármegye főispánja *Schneider Józsefet* nevezte ki.

Pénzügyi kinevezés. A pénzügyminiszter *Gryncusz György* pécsi pénzügyi segédtitkár a zalaegerszegi pénzügyigazgatósághoz pénzügyi titkárrá, *Vörös Gyula* alsólendvai adóhivatali díjtalan gyakornokot ugyanoda adótitkárrá kinevezte.

A kereskedő ifjak téli hangversenye. A kereskedő ifjak téli hangversenyüket január hó 25-én tartják a «Bárány» vendéglő nagytermében. Bojár Teruska — a népszínház előkelő énekesnője, Révfy Géza zongoraművész, Udvardy Ilonka, dr. Révfy Zoltán és ifj. Czukelter Lajos közreműködésével hét pontból álló nagyszabású és művészi magaslaton álló műsorral fogja kereskedő ifjúságunk közönségünket meglepni. Az estély iránt nagy érdeklődés mutatkozik; a meghívók legközelebb kibocsátatnak. A rendezőség mindent elkövet arra nézve, hogy élvezetet nyújtson annak a közönségnek, mely az egyet szellemi és anyagi előrehaladása iránt anynyi jóakaratot tanúsított a múltban és amelynek támogatására méltó akar lenni a jövőben.

A balatonfüredi Erzsébet szeretetház segélyezése. A vármegye törvényhatósági bizottságának decemberi közgyűlése a balatonfüredi Erzsébet szeretetház segélyezésére újabb háromszáz korona segélyt szavazott meg.

Szegény gyermekek felruházása. A zalaegerszegi «Chanuka-egylet» folyó hó 8-án tartotta a szegény izraelita gyermekek ruhakiosztási ünnepélyét az egyesületi tagok és az érdeklődő közönség óriási részvétele mellett. Az ünnepély az állami felsőkereskedelmi iskola nagytermében folyt le, mely ez alkalommal zsúfolásig megtelt. Balassa Benó tanár — mint az egyület titkára — sikerült beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt, kiemelve az egyület human törekvéseit s fejtegette a szegénység terjedésének és fokozásának közgazdasági okait. Lelkesítette az ifjúságot a komoly munkásságra, a takarékosagra, amely két tulajdonsággal a szegénység leküzdhető, a nyomor megtörhető. A beszédet a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta. Következett a ruhakiosztás. 15 fiú és 15 lány részesült jó meleg téli ruhában, azonkívül minden gyermek süteményt, diót, almát stb. kapott. Öröm volt nézni a szegény gyermekek langoló arcát, nagy étvágát és végtelen örömet. A kiosztás egy óráig tartott, melynek befejeztével a nemesszívű adakozók szétosztottak abban a kedves tudatban, hogy jót cselekedtek és ezért a szegény gyermekek örök hálaát bírják.

Igazságügyi kinevezés. A győri ítélőbírábba elnöke *Bossay Jenő* végzett joghallgatót a zalaegerszegi kir. járásbíróvá díjas joggyakornokká kinevezte.

Község nevének megváltoztatása. Meszesgyörök képviselőtestülete elhatározta, hogy a község nevét

Balatonyörökre átváltoztatja. A vármegye törvényhatósága a község ez irányú határozatát pártolólág terjeszti fel a belügyminiszterhez.

Köszönetnyilvánítás. A Chanuka egyület ruhakiosztása alkalmával befolyt adományok: özvegy Kaiser Józsefné, Fischer Lászlóné 10—10 K, dr. Isoó Jánosné, Schütz Sandorné, Boschán Gyulané 5—5 K, Weisz Ignácné, dr. Halász Miksáné, dr. Obersohn Mórné, dr. Graner Mihályné, Schnürmacher Zsigmondné, Rosenberg Zsigmondné 4—4 K, dr. Rosenthal Jenóné 3 K, Rechnitzer Miksáné, Pauk Edéné, König Benóné, Engelsmann Izraelné, dr. Vajda Manoné, Rosenthal Gyulané, Weinberger Jakabné, Vidor Pál, Löbl Regina, Fürst Samuné, özv. Rechnitz Samuné 2—2 K, Gyarmati Sarolta, Kreisler N.-né, Weber Adolfné 1—1 K, Egy ószona társaság 1.20 K, Schütz Frigyes 40 fillér. — Továbbá Hazai Adolfné diót és almát, Rosenberg Zsigmondné diót, Sattler Rozalia 6 par harisnyát, Farkas Ignácné 45 dr. zsebkendőt, Lakenbacher Ferencné diót, Wimmer Lipótné süteményt, Reisinger Éva süteményt, Garai Lipótné süteményt, Löbl Berta diót, Grünbaum Samuné kiflit és perccet. A szíves adományokért halás köszönetét fejezi ki az egyület elnöksége

Eljegyzés. *Nyers Ferenc* zalaszentlői fötanító eljegyezte *Banfi Etelkát*, *Bánfi Alajos* sümeghi elemi- és felsőleányiskolai igazgatónak a kedves leányát.

Kitüntetett tanító. A magyar földhitelintézet által közönségi falkola-kezelő és a gyümölcsfatermesztést oktató tanítók számára az e téren szerzett érdemeik elismerése céljából az 1901. évre adományozott 5000 koronányi összegből kiosztandó 21 drb. jutalomdíj közül az e célra alakított bíráló bizottság a 600 K-as első pályadíjat *Borteleky Elek* szentandrási tanítónak ítélte oda.

A kereskedő ifjak felolvasási estélye. F. hó 8-án a kereskedő ifjúsági együletben Weisz Endre joghallgató tartott érdekes felolvasást «Párbeszéd» címe alatt, amelyben két, Amerikába szökött sikkasztó párbeszédét mutatja be zamatos humorral a közönségszünni nem akaró elismerése és tapsai mellett. Löwy Béla és Eisner József együleti tagok szavallataikkal általános tetszésben részesültek. Az egyület tagjai vasárnap délutánonként kellemes és kedves szórakozást találnak az előadásokban, tömegesen jelentkeznek a részvételre s minden alkalommal derekasan megfelelnek a közönség várakozásának.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter a csáktornyai anyakönyvi kerületbe *Marinovics Ferenc* jegyzői írnokot, a lentiibe pedig *Kozma Mór* segédjegyzőt anyakönyvvizsgáló helyettesekké kinevezte a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szorítókozó hatáskörrel.

Gyár tanulmányozás. A zalaegerszegi felsőkereskedelmi iskola felső osztályának tanulói december hó 7-én délután előbb *Schütz és fia* cég festő-gyárát, azután *Faragó Béla* magergető-gyárát látogattak meg, ahonnan ép akkor jöttek ki az állami főgymnasium nyolcadik osztályu tanulói. Az intézet növendékeit mindkét helyen szívesen fogadták és a kellő szakszerű magyarázattal készséggel ellátták.

A zalaegerszegi ipartestület 1902. február 1-én a «Korona» szálló nagytermében táncvigalmat tart.

Téli gazdasági tanfolyam. A földművelésügyi m. kir. miniszterium rendeletéből Csáktornyan a kisczardák részére két népies tanfolyamot tartanak a télen, amelyek közül mindegyik hat hétre terjed. A tanfolyamon előadják az okserü földművelést, növénytermelést, állattenyésztést, gyümölcsfatermesztést, máktenyésztést, a gazdaságra káros rovarok ellen való védekezést s egyéb, a kisczardákat érdeklő ismereteket; a tanfolyam egyúttal fűzessző kosárfonással és cirókseprű kötéssel van egybekapcsolva. Az egyik tanfolyamot f. hó 4-én kezdték meg, amelyre ingyenes ellátással 10 kisczardát vettek fel; a másodikát január hó közepén nyitják meg. A tanfolyam tanárai: Abonyi Károly gazdasági szaktanár, Dékány Mihály tanítóképző intézeti tanár és Ulicsny Károly szőlészeti és borászati felügyelő.

A délvasú új állomásai. F. évi december hó 1-én a nagykanizsa-lajtaszentmiklósi határszéli vonalon Oszkó és Molnári állomások közt fekvő «Vasvár», valamint az ugyanazon vonalon Molnári állomás és Hermán megállóhely között fekvő «Dömötöri» személy és podgyász forgalmi megállóhelyek beszüntetésével «Vasvár» és «Dömötöri» elnevezéssel összes szállítási szolgálatra berendezett állomásokat nyitottak meg. Nevezett állomásokon oly árúk, melyeknek kezeléséhez homlokkrakodó okvetlenül szükséges, sem fel, sem ki nem adhatók. Mindkét állomás állami és magántáviratok kezelésére is fel van hatalmazva korlátolt nappali szolgálattal és mindkét állomás marharkodóul is engedélyeztetett.

Az országos vásárookra vonatkozólag a kereskedelmiügyi miniszter megengedte, hogy ezentúl az állatvásárokon a szíjgyártók és kötelesek cikkeik, valamint a lópokrócokon kívül a bogárnok is forgalomba hozhassák cikkeiket, hogy így az állattartó közönség ebbeli szükségleteit kényelmesebben szerezhesse be.

Karácsonyi és újévi ajándéknak alkalmas órákat 5 évi jótállás mellett, divatos arany-esüst ékszerket, chinai ezüst dísz tárgyakat hitelképes egyéneknek részletfizetéssel is szállít Polgár Kálmán műőrási és ékszerész Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. E régi és hírneves cég 2000 illusztrációval ellátott árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi. Vidéki megrendelésekre különös figyelem fordítatik.

Meggyilkolta mostoha apját. Oravec József raposkai lakos Lakat János mostoha apjával disznóölés-kor összeveszett, mert ez édesanyját folyton üttötte, verte. Lakat a disznóölő késsel mostoha fia felé vágott, mire ez a kést apja kezéből kiragadta, a falon lógott baltat lekaptá és azzal mostoha apját úgy vágta fejbe, hogy ez azonnal meghalt. A gyilkos önkényt jelentkezett a bíróságnál.

Minden gazda tudja, hogy a föld termőképességének célszerű és előnyös felhasználása a jó és olcsó trágyázástól függ. Ezt valósítja meg a *Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság* (Budapest, V. Váci-körút 32) által ajánlott *rostált és compostírozott Cséry-féle szemétfuvarozási és feldolgozási r. t.* által a főváros területén összegyűjtött szemétrágya. E trágya *dús nitrogén, foszfor, és káliumtartalmánál fogva* úgy a *gabonafélék*, mint pedig *szőlők trágyázására kiválóan alkalmas*. Részletes árajánlattal és ismertető füzettel szívesen szolgál a fent említett kizárólagos eladással megbízott társaság. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe a társaság ma megjelent hirdetését is.

Tüzek. Gross Karoly gelsei lakos pusztáján két kanászbojtár egy szalmakazal közelében *huzta meg magát* s mivel fáztak, tüzet raktak; a melegedők azonban nem voltak elég óvatosak és a hatalmas szalmakazal is eléget. — Eszteregnyén f. hó 10-én este volt tűz; elégett négy pajta, sok takarmány és gazdasági eszköz.

Szülői gondatlanság áldozata. Szabó Józsefné balatonszentgyörgyi asszony tíz hónapos leánykáját a konyhában magára hagyta a tüzhely mellett álló bölesőben. A bölesőben játszó kis leányka keze egyik fazék fülébe akadt, mire az felburult és a kisdédre dőlt a fazékban volt forróvíz. A kis leány az égési sebek következtében rövid idő múlva meghalt.

A Horgony Pain-Expeller igazi népszerű haziszerré lett, mely számos családban már több mint 22. év óta mindig készletben van. Hatfájás, csipőfájdalom, fejfájás, közhvény, csuszal stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkórnal, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f, 1 K 40 f és 2 K árba a leg több gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan «Richter-féle Horgony Pain-Expellert», vagy «Richter-féle Horgony Liniment»-et tesék kérni és a «Horgony» védjegyre figyelni kell.

Egy zálogcédulát találtak az utcán. Átadták a rendőrségnek, a hol jogos tulajdonosa átveheti.

Allatgyógyászati kimutatás vármegyénk területén f. hó 8-án a hivatalos adatok alapján: *lepfene*: Bánok-szentgyörgy 4 u., Felsőaranyod 1 u.; *vesztettség*: VIII. Hegykerület 1 u., Perlak 1 u., Köveskalla 1 u.; *sertésvész*: Szentjakab 6 u., Vindornyalak 4 u., Zalaszántó 5 u., Szécsisziget 1 p., Petrikeresztur 6 u., Turcsiscedvoricse 1 u., Pettend 8 u., j. Hóttó 2 u., Kemendollár 17 u., Petőhenye 4 u.

Vetőmagvak ára Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *vörös heremag* 46—54 K; *lucernamag* 45—50 K; *muharmag* 8—8½ K; *tavaszi búkköny* 8—8½ K; *baltacim* 16—16½ K.

Téli vasúti menetrend. Érvényes október hó 1-től. *Zalaegerszegről* indul: a) *Bobára* 9 óra 29 p. reggel, 4 ó. 12 p. délután; b) *Csáktornyára* 4 ó. 59 p. reggel, 5 ó. 52 p. délután. *Zalaegerszegről* érkezik: a) *Bobárról* 8 ó. 39 p. reggel, 5 ó. 45 p. délután; b) *Csáktornyáról* 9 ó. 15 p. kor reggel, 8 ó. 24 p. este. *Helyi közlekedés Zalaegerszeg és Szentiván között*: *Zalaegerszegről* indul *Szentivánra* 6 ó. 42 p. reggel, 11 ó. 42 p. délelőtt, 2 ó. 33 p. délután, 8 ó. 30 p. este. *Zalaegerszegről* érkezik *Szentivánról*: 8 ó. 05 p. reggel, 1 ó. 57 p. délután, 4 ó. 01 p. délután, 9 ó. 47 p. este; *Szentivánról* indul: a) *Nagykanizsa felé* 5 ó. 55 p. reggel (vegyes vonat), 12 ó. 25 p. délután, 3 ó. 13 p. délután (gyorsvonat), 9 ó. 05 p. este, 2 ó. 21 p. éjjel; b) *Szombathely felé* 7 ó. 22 p. reggel, 1 ó. 16 p. délután (gyorsvonat), 3 ó. 17 p. délután, 2 ó. 15 p. éjjel. *Nagykanizsáról* a vegyes vonat *Szentivánra* érkezik 7 ó. 02 p. este.

Irodalom.

Révai-Kalendárium. Érdekes füzet jelent meg e címen. Az eleje naptár és jegyzőkönyv, azután cikkek következnek írókról és irodalmi kérdésekről, végén gyakorlati tanácsadót találni irodalmi és könyvdolgozókra nézve. Az irodalmi részben az év fő irodalmi eseményeiről van szó: a *Magyar Remekírók* most készülő nagy kiadásáról, Br. Eötvös Józsefről, a kinek munkái most indulnak meg végleges, teljes kiadásba összegyűjtve. Szellemes, finom kis esszé-k is vannak a könyvben. Az egész könyv tele van azonfelül az irodalomra vonatkozó aforizmákkal Carlye, Ruskin, Nietzsche, Gorkij, Schopenhauer, Goethe stb. műveiből, s érdekes irodalmi adomákkal. A kötet végén a modern irodalom jegyzéke. Az érdekes kis kötet érdekessége az is, hogy a Révai Testvérek Irodalmi Intézet ingyen küldi meg vásárlóinak. Párisias gondolat ez a kis évkönyv, mely most második évfolyamába lépett.

A Magyar Könyvtárnak most jelent meg novemberi sorozata, újabb érdekes és becses füzetekkel gyarapítva a Radó Antal szerkesztette kiváló vállalatot. A 260—261. szám Jókai Mór: «Az új földes ur» című regényét teszi hozzáférhetővé olcsó iskolai kiadásban.

— A kettős számot Zlinszky Aladár szerkesztette s látta el igen jeles bevezetéssel és jegyzetekkel. Rendkívül érdekes füzet a 259. szám. Galeotto Marzio híres könyve Mátyás király találós böles és tréfas mondasáiról és eszelekedeteiről, amelyet Császár Mihály fordított, tős gyökeres, zamatos magyarsággal. Bevezetése és jegyzetei teljesen megvilágítják és érthetővé teszik Mátyás korabeli művelődésünk történelmének ez egyik legjelentősebb forrasmunkáját. 262. szám egy füzet Lenau-költemény Feleki Sándor kiváló fordításában s ki a magyar véru nagy német poéta legszebb verseinek ez átültetésével igen derék és dícséretes munkát végzett, hiszen az eredetileg és igazán költői módon szólaltatva meg Lenaut. A 251—258. szám Brioux szenzációs színművének, a «Vörös Talár»-nak színes, magyaros fordítása, mely Lándor Tivadar tollát dicséri.

— A «Magyar Könyvtár» teljes jegyzéke minden könyvkereskedésben ingyen kapható. Egyes számok, valamint az eddig megjelent számok egyszerre, részletfizetésre megrendelhetők Lampel Róbert (Wodianer F. és Fia) könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy-ut 21. szám.

Uj zeneművek. Huber Gyulától, a jeles zeneszerzőtől, újabbán megjelent: *Söt csakis*, csárdás, zongorára, ára 1 korona 20 fillér, továbbá *A dráva mellől* címmel 6 eredeti magyar népdal: 1. Bubánat az én életem. . . . 2). Szőke leány piros kendőt lobogtat. . . . 3). Zúg a vihar, kergeti a felhőket. . . . 4). Ráhajolt a rózsaszín. . . . 5). Balazséri öreg bíró udvarán. . . . 6). Csalogat, hiteget. . . . énekhangra, zongora kísérettel. A dalok akként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is el lehet játszani, minthogy a dallamhangok a zongorarészekben nem foglaltatnak; áruk 2 korona. Felhívjuk mindkét műre zenekedvelő olvasó közönségünket.

A «Zenélő Magyarországnak» zongora- és hegedű-zeneműfolyóirat 23-dik füzetének tartalma: I. Illéssy Gyula, «Hej Iharos, Iharos.» magyar dal II. Bahnert József «Kalózdal» Piratengasung műdal. III. Roscy György «The Anniversay marsch» induló. Havonta kétszer, mindig 12. zeneoldalon jelenik meg, a «Zenélő Magyarországnak», amelynek dolgozó társai az ország s a külföld legnevezesebb zeneszerzői. Előfizetési ára negyedrétre 6 füzetre 3 korona. Előfizethető a «Zenélő Magyarországnak» zenemű kiadóhivatalában Budapest, VIII. József-körút 24. sz. alatt, honnan egyes füzetek 60 fill.-ért s minden bármely zeneművek a legjutányosabban megrendelhetők.

A **Kert**, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap f. évi 23-ik számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, díszkertészet, tarca, méhészet, közletről és távolról, kertészársadalom, irodalom, gyógy- és iparnövények, gép- és eszközleltár, világszemle, hírek, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, fametszetek. Ára a havonként kétszer, megjelenő szaklapnak egész évre 6 korona, kertészeknek 4 korona. Előfizethető Budapestben, (VII., Rottenbiller utca 33 szám alatt) a lap kiadóhivatalában.

Süketek hallanak.

«Die Illustrirte Welt» című folyóirat, Chiswick High Road No. 626 London W) egy csodálatos gyógymódnak a leírását közli, melyet sükettség, fülszűrés ellen, bárki otthon, mindig jó sikerrel használhat. Az újság ezen száma mindenkinek ingyen megküldetik, ha a címét az «Illustrirte Welt» szerkesztőségébe beküldi.

100.000 márka 100.000.

Madártani feladat.

Egészen új s érdekes dolog ez. Olvassa el ki-ki, mi a teendője! 4000 márkát nyerhet. Feladatunk megtudni, hogy ki állít össze madárnevekből legnagyobb névsort, ha csak a következő betűket szabad használni:

K K u k s s r a k l g p a k g d i

H c e

T F b m n o v w o o s p s s y i c h k t e

Madár alatt értünk minden tollas állatot, mint pl. a tyúk, a variu, az éneklő madarak minden faja stb. Egy betűt annyiszor használhat egy név képzésére, mint a hányszor a fenti lajstromban előfordul. Mindenkinek, aki egy lajstromot beküld, legalább 25, vagy több különböző madárnévvel, egészen ingyen 4000 márka vagy kevesebb díjat adunk.

Minden nap nagy díjak osztanak ki!

Ha a lajstromot elkészítette, töltsé ki az alul található rovatot pontosan és küldje be címünkre.

Mellékeljen hozzá egy címzett és bélyeggel ellátott borítékot és díjat fog kapni. Ezt akkor kapja meg, ha a «Die Illustrirte Welt» című folyóirat előfizetője lesz.

Mindenki, aki 25 különböző madárnévről egy lajstromot hozunk beküld, díjat kap; ezen díjak következőképp osztanak ki: Minden nap a legjobb lajstrom beküldője egy arany órárt kap; a második legjobb megoldás díja egy pompás tea-szervice; a legközelebbi jó megoldás beküldője minden nap egy Kovvah Sakih gyémánt és rubin gyűrűt kap; az erre következő legjobb aranyból kap ajándékot.

Az erre következő minden egyes szabályszerű megfejtés díja valamely szolid értékű tárgy. A díjak naponta szétosztanak. Tehát nem kell senkinek sem sokáig várnia, hogy az eredményt megtudja. Az sem tesz különbséget, hogy aznap későn vagy korán kapjuk a levelet! Az összes tennivalója abban áll, hogy ezt a hirdetést hozunk beküldi, s ha a lajstroma a megérkezés napján legjobb; az arany óra az öné; ha a második legjobb; megkapja a tea-szervicet és így tovább. Egy díjat azonban biztosítunk az ön számára mindenesetre. Ez nem személynyszetés! Mi 1.000.000 előfizetőt akarunk nyerni, s azért nem kérünk előbb pénzt, csak aztán, mikor már ön tudja, hogy milyen díjat nyert lajstroma.

Naponta d. u. 4 órakor egy bizottság nyitja fel a leveleket és ez itéli oda a díjakat a fent említett módon. Ön aztán tudósítva lesz, hogy milyen díjat nyert és ha meg van vele teljesen elégedve, akkor küldje be a «Die Illustrirte Welt» előfizetési árát és a nyert díjat rögtön küldjük. Gondos csomagolásért kezeskedünk. Sokan csodálkoznak fognak, talán azt is mondják, hogy ily ígéret lehetetlen, de nekünk van pénzünk, meg tekintélyünk; tudjuk egészen biztosan, mire vállalkoztunk és ezen ügyes idea által apránként egy millió előfizetőt szerezhetünk; akkor tudjuk, hogy ez a millió minket barátainak ajánlani fog, úgy, hogy idővel az előfizetők száma meg fog kétszereződni. Készek vagyunk több mint 100.000 márkát áldozni, hogy célunkat elérjük és ha ezt a sommát elhasználtuk; a felada-

tot visszavonjuk. Ne várjon tehát addig, míg késő lesz. Ugy számítottunk, hogy 1902 január 2-ig fog tartani ez a feladvány.

Függetlenül a többi díjaktól, annak, aki a legesimesebb és legjobb listát küldi be, 1000 márka arany díjat adunk.

A bizottság naponta itéli díjakat; a külön díj azonban 1902. márcziusában fog kiadni. Minden madárnevet elfogadunk, amely a lexikonban előfordul.

A «Die Illustrirte Welt» egy derék, tisztességes vállalat, mely ígéreteit bevéltja.

Legjobb ajánlataink vannak; minden hirdetési iroda s Londonban minden üzletember adhat önnek felőlünk tudósítást.

Név és cím:.....

Kérjük a levelek eléggé bérmentesítését. Elégtelenül, vagy nem bérmentesített leveleket nem fogadunk el.

«Die Illustrirte Welt». 326. Chiswick High Road, London W. Angolország.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

UDVARDY IGNÁC.

HIRDETÉSEK.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 43 bor- és csemegefajokban, fajtisztán, teljes jótállással.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. Ára 6 frt.

Diócsesemétek.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetük minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím:

„Érmelléki első szőlőoltvány-telep“ NAGY GÁGOR Nagykágya u. p. Székelyhid.

1214/1901.

Pályázati hirdetmény.

A zalaegerszegi kerületi betegsegélyező pénztárnál havi 60 korona díjazással egy

írnoki állásra

pályázat hirdettetik.

Felhívjuk mindazokat, akik ezen állást elfoglalni óhajtják, hogy kérvényeiket a képzettségüket igazoló okmányokkal **f. hó 28-ig** az igazgatósághoz adják be.

Ezen állás 1902. év január 1-én elfoglalandó, s véglegesítés esetén a fizetés emelve leendő.

Zalaegerszeg, 1901. december hó.

Gombás István, Kovács László,
titkár. elnök.

„PEDOL“

törvényesen védve; az egész világon feltűnést kelt! A **cipőtisztítás terén** óriási haladást jelent. **Kefét és fénymázat** fölöslegessé teszi. A cipő puhaságát és hajlékonyságát fenntartja és kitűnően conserválja a bőrt; feleslegessé teszi a cipő naponkénti tisztogatását; mivel a fény mindig egyenlően szép marad és csak le kell törölni száraz ronggyal, hogy tiszta cipőt kapjunk; a **cipőt vízhatlanná** teszi s így a meghűlést megakadályozza.

A **PEDOL fekete és sárga cipők számára** készül.

Kapható **Zalaegerszegen Grünbaum Ferenc kereskedésében.**

Schütz Sándor és Fia
Zalaegerszeg.

Mélyen tisztelt Nagysád!

Épp úgy, mint ezelőtt, ez idén is alkalmat nyújtunk tisztelt vevőinknek, hogy karácsonyi bevásárlásaikat olcsón fedezhessék.

Az év végén eltekintünk minden haszontól és példátlan olcsó árainkkal bizonyítjuk régi pártfogóinknak, hogy cégünk minden versenyen felül áll.

Bátorkodunk szives figyelmét felhívni kirakatainkra, melyekben változatos kiállításunk lesz a karácsonyi ajándékokra alkalmas tárgyaknak.

Maradtunk nagyrebcsülésünk kifejezésével

Zalaegerszeg, 1901. december hóban

Schütz Sándor és fia.

Legolesőbb és leghatásosabb trágyázás.

A Cséry-féle szemétfuvarozási és feldolgozási részvénytársaság által a főváros területén összegyűjtött

rostált és compostirozott szemétrágya

előnyös vegyi összetétele és **dus nitrogén, phosphor és kálitartalmánál fogva** úgy a gabonafélék, mint pedig szőlők trágyázására kiválóan alkalmas.

Az eddigi kísérletek eredményei bizonyítják e trágyaszer rendkívüli előnyeit. A szemétrágya beszerzési ára nagy belértéke dacára **olcsóbb**, mint a természetes marhatrágya vagy bármely műtrágya.

Részletes árajánlattal és ismertető füzetrel szívesen szolgál a kizárólagos eladással megbízott

Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság
BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

KI AKAR

egy éves önkéntes

LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték, előkészültségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az **egy éves önkéntesi jogot**.

Aki már sor alatt állott, elkésett. Születési év közlendő.

Prospektust ingyen és bérmentve küld:

LICHTBLAU ALBERT

a katonai előkészítő tan. f. igazgatója Debreczenben.

Tanbizottság: eddei DRAUGENTY JÁNOS ny. magy. kir. honvédezdre és MAYER ADOLF ny. cs. és kir. őrnagy.

Felügyelő: a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium megbízásából a tank. kir. főigazgató

Eladó birtok.

Zalaegerszeg város közelében **67 hold szántóföld és rétből álló fekvőség** egészben vagy parcellázva jutányos áron

szabadkézből eladó.

Felvilágosítást ad

Ruzsics Károly,
tulajdonos.

T. cz.

Szíves tudomására hozom, hogy mai naptól fogva itt helyben **Sugár-ut 13. sz.** a mélyen tisztelt gazdaközönség érdekeinek megfelelőleg

Gazdasági Közvetítő Irodát nyitok, melynek feladata leendő adandó megbízásokhoz képest:

Birtokvételeket és eladásokat, valamint bérbeadásokat közvetíteni. —

Gazdasági hitelműveletekben segídezni. —

Különtéle gazdasági termények értékesítésénél közreműködni. —

Szüségleteket u. m. tenyészállatokat, vetőmagvakat, gépeket stb. beszerezni. —

Gazdasági alkalmazottakat, erdészeket, kertészeket, vinczelléreket stb. elhelyezni. —

Szakbecsléseket, felméréseket, vetőmag, trágya és egyéb anyagvizsgálatokat eszközölni, mihez képest megfelelő műszerekkel és szakérőkkel rendelkezik. —

Kérem becses megbízásait, melyeknek lelkiismeretesen, esetleg titoktartás mellett is meg fogok felelni aránylag csekély díjazásért a nagy ügyforgalomnál fogva.

Minden egyes elő-, illetve bejegyzésért 1 K fizetendő, mely bélyegeken is beküldhető.

Nagykanizsán, 1901. nov. hó 1-én.

Tisztelettel

Tóth István,

okl. gazdasz és a Zalam. Gazd. Egyesület alapító tagja.

Védjegy!

FERENCZ

pálinka (sósorszesz)

Vértés gyógyszerész-féle

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenképpen előtérben áll, különösen is a most annyira kedvelt gyurómódszerre (massage). Kitérő sikerrel használhatók *köszvény, csúsz, meghűlések ellen, bémulások,*

ficamoknál, gyulladás és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg gyomor görcs, rosszullét, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak, sokat gyaloglóknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt védjegygyel. Egy üveg 30 fill., 1 és 2 korona. Kapható Zalaegerszegen: Fangler Mihály, Ján Ferenc, Kosztelicz Miksa, Radó Antal és Hubinsky Adolf urak kereskedésben, s általában ott, hol plakátok a fenti védjegygyel láthatók, valamint közvetlen:

Vértés L. Sas-gyógysz. Lugoson.

A legszebb és legelősebb karácsonyi és újévi ajándékok, karácsonyfa-diszkek

Breisach Samuel a legnagyobb választékban kaphatók könyv- és papírkereskedésében Zalaegerszegen, városház épület.

Előkelő bevásárlási források:

Új! Aranyozó, mellyel mindenki azonnal moshatóan újra aranyozható: tükör- és képeretű, szobrot, virágasztal, templomszillart stb. — Egy üveg ecsettel 80 kr., 1/2 literes üveg 1.50, 1 literes nagy üveg 3 frt. — Sport-czikkek, gyermekjátékszerek, háztartási- és ebédő asztal-kellékek utazás- és betegápoláshoz való tárgyak felől nagy, képes árjegyzéket bérmentve küld

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf tér.

NÖTHLING VILMOS magkereskedőnél

Budapest, Calvin-tér 9.

kaphatók a legjobb gazdasági, konyhakerti, vetemény- és virágmagvak. ✪

✪ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ✪

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag, R. B. 86967. sz. Gyógyit és felüdit jótállás mellett: **köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz halás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza,** valamint minden **idegbetegségnél.** Azon beteg, aki 86967. sz. készítményem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmi sem használ, ott kérem az én készítményemet megkísérletelni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A kis készülék 4 kor. A nagy készülék 6 kor. könnyebb betegségeknek idült betegségeknek alkalmas. —
A központi elárúsi hely szétküld utánvétellel vagy előleves fizetéssel a bel- és külföldi részre.
MÜLLER ALBERT BUDAPEST, Vadász-utca 42/H. O. Kálmán-utca sarok.

BUTOROK a leggyorsabb kivitelű legújabb kaphatók úgy keszpenzt, mint részletfizetésre

Ehrentreu és Fuchs Testvérek-nél

Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy út közelében.)

✪ Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. ✪

Kerjük csak **Neustein Fülöp** csak hashajtó-pírulát,

melyek évek óta kitérőnek bizonyultak és előkelő orvosok által könnyű hashajtó- és feloldó-szerű ajánlatnak. — Egy doboz (15 pírula) 30 fillér.

✪ Minden gyógyszerárban kapható.

Neustein-fele gyógyszerár, Bacs, I., Plankengasse 6.

DEHMAL KÁROLY

zongora-gyáros

kizárólag kitérő külföldi gyártmányok raktára és kölcsönző-intézet

Budapest, IV., Károly-körút 20.

Magyar festék-, kence- és lakkgyár

KRAYER E. és Társaság

— József főherceg udvari szállítója,

a magyar államvasutak és más nagy vállalatok szállítója

BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 6. SZÁM.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi szövetkezeti önszegélyző egyesület igazgatósága részéről közzé tétetik, hogy az egyesületi alapszabályok 5. §-a értelmében **három évi** időtartamra megalakulandó

huszonhetedik üzletcsoport

az 1902-ik évi január hó első hétfőjén működését megkezdendi.

Az aláírási ivatek ezen üzletcsoportra már megnyitottuk s a belépni kívánók intézetünk irodái helyiségében hétfőnként a nap bármely szakában aláírhatják.

Midőn a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen intézet közhasznú és támogatásra méltó voltára, amit a 26 éves sikeres működése legfényesebben igazol, tisztelettel felhívni bátorodunk, egyszersmind van szerencsénk a t. közönséget arról is értesíteni, hogy a f. 1901. év végén lejáró huszonhetedik üzletcsoport betétek 1902. évi január hó 2-án d. e. 9-12-ig és d. u. 2-5-ig az egyesület irodái helyiségében kifizettettek.

Kelt Zalaegerszegen, 1901. évi december hó 10-én.

Az igazgatóság.

A Richter-féle

LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony - Pain - Expeller

egy régi kipróbált házszer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik **köszvény, csúszl és meghűlések**nél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjegygyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 F., 1 k. 40 F. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható.

Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállító.
Rudolstadt.